

CONJUNT ARQUITECTÒNIC DE L'ESGLESIA FORTIFICADA DE SANT FELIU DE GUIXOLS

AJUNTAMENT DE ST. FELIU DE GUIXOLS SERVEI MUNICIPAL DE CATALÀ

GENERALITAT DE CATALUNYA
DEPARTAMENT DE CULTURA
DIRECCIÓ GENERAL DE POLÍTICA LINGUÍSTICA

DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE GIRONA

CONJUNT ARQUITECTÒNIC DE L'ESGLÉSIA FORTIFICADA DE SANT FELIU DE GUÍXOLS (BAIX EMPORDÀ)

L'església de l'antic monestir benedictí de ST. FELIU DE GUÍXOLS — actualment església parroquial—, després de diferents etapes de restauració, mostra un conjunt constructiu força semblant al que podia haver estat el del s. XIV-XV.

Tanmateix, les parts constructives que avui hi resten són d'una gran diversitat cronològica.

Al nord de l'església s'hi troben les parts més antigues: Porta Ferrada, torres del Fum i del Corn i frontis romànic (s. X-XI).

La part inferior de la Porta Ferrada està formada per tres arcs de marcada ferradura —d'aquí, ben segur, li ve el nom—, i la part superior la forma una galeria de tres obertures triforades amb arquets lleugerament ultrapassats, és a dir, cada obertura té tres arquets de ferradura separats per petites columnes.

Es tracta d'una petita mostra arquitectònica del primitiu cenobi guixolenc, de la qual en desconeixem la seva exacta funció.

Al sud-oest de l'església hi ha la torre del Corn, de planta rectangular i de grans dimensions, a la qual li manca la part superior. I al nordoest la torre del Fum, de planta de semicercle, coronada de merlets d'època posterior. S'aixeca sobre un basament format per les ruïnes d'un edifici del segle V. Una i altra torre servien de guaita i de fortificació.

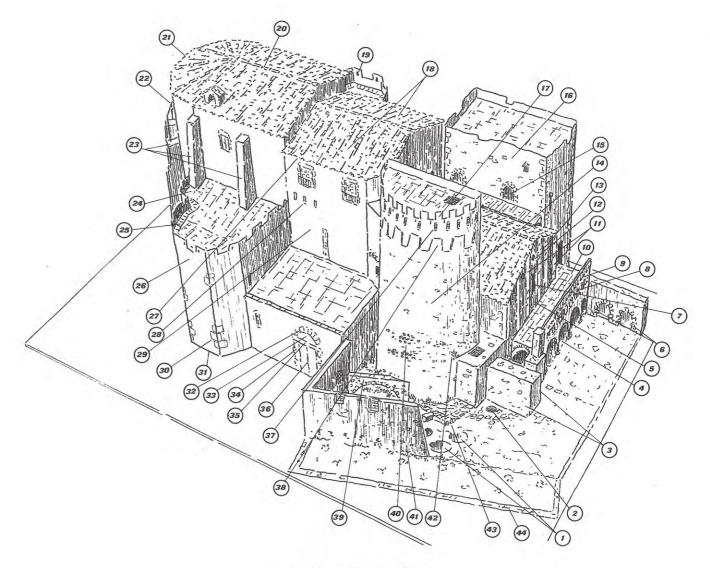
El frontis romànic presenta tres finestrals de doble esqueixada i arcs de mig punt. Més amunt s'hi obren dos ulls de bou i, al mig, una obertura cruciforme reconstruïda. A l'interior de l'església, una nau de volta de canó, força ampla i construïda amb petits carreus, completa la part romànica.

Al sud de l'església s'hi troben els seus trams més tardans: l'església gòtica i altres elements de fortificació (s. XIV).

L'església gòtica és d'una nau amb creuer i tres absis de planta poligonal; voltes de creueria i claus de volta decorades amb relleus. L'absis central i les absidioles tenen finestres d'arcs ogivals.

Es construïren, a més, cinc torres sobre la capçalera del temple gòtic — tres corresponents a les absidioles i dues als extrems del creuer— amb merlets rectangulars. Es conserva força bé encara la torre que corresponia al nord del creuer — anomenada torre de Tramuntana o dels Reis—. Hi havia un pas de ronda entre les torres, que en algún indret encara es pot veure.

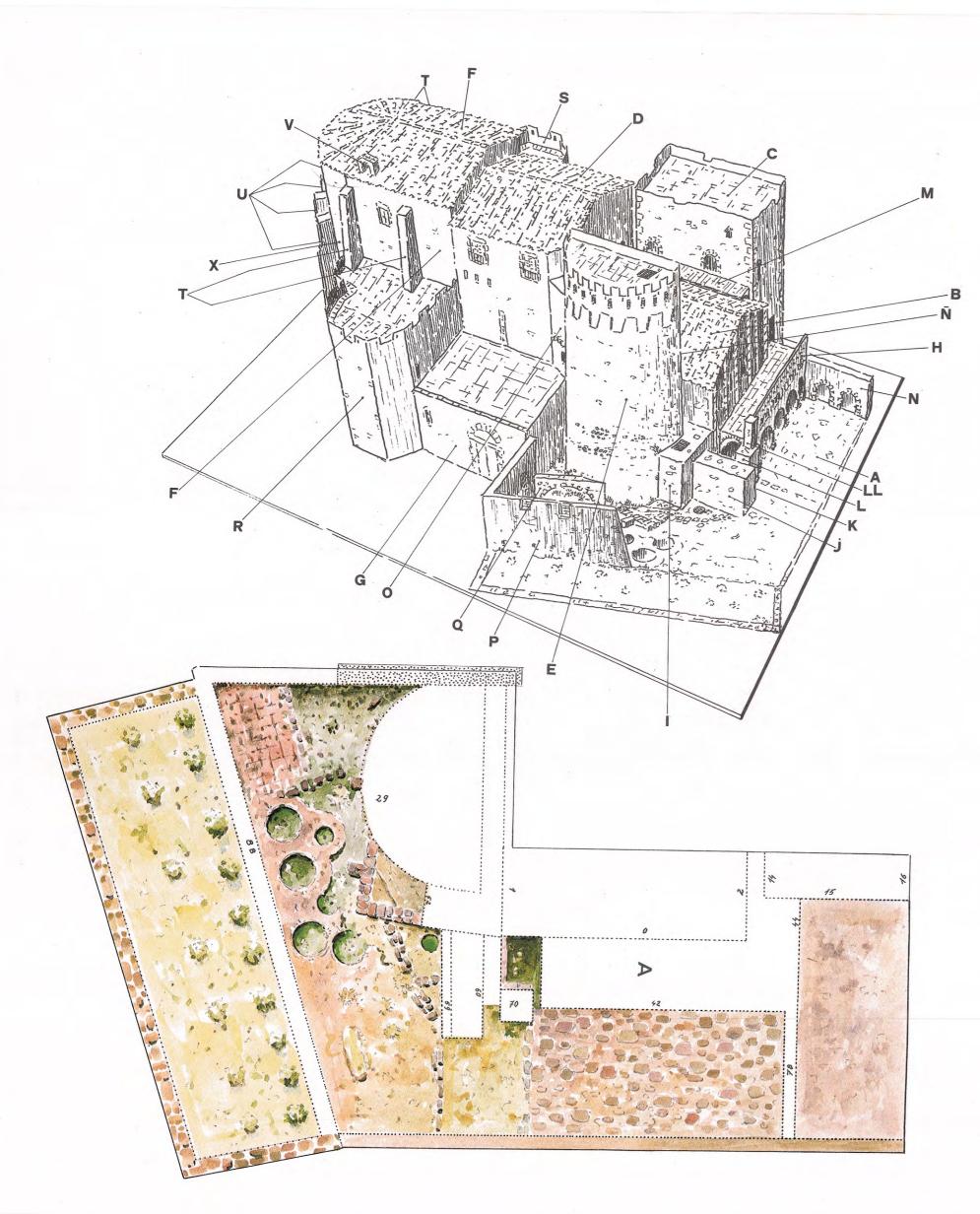
També a la part nord es troba la porta lateral amb arc de mig punt i llinda, col.locada en un tram de mur reconstruït posteriorment.

VOCABULARI

- 1 Celler, tines (s. XVIII).
- 2 Pou de glac.
- 3 Restes d'estructures.
- 4 Porta Ferrada (s. X), arcs de ferradura ultrapassats.
- 5 Frontis romànic (s. XI).
- 6 Impostes.
- 7 Finestrals de doble esqueixada i mig punt.
- 8 Obertures triforades amb arquets lleugerament ultrapassats.
- 9 Fris d'arcuacions.
- 10 Galeria.
- 11 Faixes llombardes.
- 2 Obertura cruciforme.
- 13 Ulls de bou.
- 14 Torre del Fum (s. X-XI).
- 15 Obertura adovellada amb arc de mig punt.
- 16 Torre del Corn (s. X-XI).
- 17 Merlets rectangulars.
- 18 Teulada de dues vessants.
- 19 Espitllera.
- 20 Carener.
- 21 Absis.

- 22 Galeria.
- 23 Contraforts.
- 24 Torre d'absidiola.
- 25 Camí de ronda.
- 26 Torre de punta de creuer.
- 27 Ràfec.
- 28 Restes de cartel.les de matacans.
- 29 Església gòtica (s. XIV-XV).
- 30 Carreus.
- 31 Basament.
- 2 Dovelles.
- 33 Timpà.
- 34 Brancal.
- 35 Llinda.
- 36 Entrada lateral (s. XIV).
- 37 Cartel.les de matacà corregut.
- 38 Merlets de tronc de piràmide.
- 39 Arc.
- 40 Opus spicatum.
- 41 Muralla romànica (s. XI-XII).
- 42 Restes de cúpula d'edificació cristiana (s. V).
- 43 Edificació cristiana (s. V).
- 44 Restes de muralla (s. XVIII).

ORIENTACIONS

Per poder muntar amb garantia d'èxit aquest retallable, cal seguir un ordre progressiu, tant el de la lletra assignada a cada cos com el de la numeració impresa a les seves solapes. Així, doncs, un número qualsevol solament es repetirà una sola vegada en aquell lloc en què correspongui enganxar dos cossos o dues solapes. (Pareu ment! en uns cossos repetits, per ésser idèntics, llurs numeracions i lletres es repeteixen. Aquests cossos solen ser contraforts).

El retallable consta de 9 cossos principals, diversos adossaments i d'una superfície plana que anomenarem parterre. Aquesta última, un cop enganxada, servirà de punt de sortida per anar muntant els primers cossos, atenent sempre l'ordre de numeració i de lletra; començant pel cos (B) i enganxant les solapes número 00, amb 00; solapa número 0, amb 0; solapa número 1, amb 1; etc.

Cal tenir molt en compte les línies de doblec, segons siguin ratlletes, ratlletes i puntejat o bé només puntejat; ja que les primeres es dobleguen enfora, les segones es dobleguen endins i les puntejades són els límits — i no es dobleguen— on s'han d'enganxar els diferents cossos. També són puntejats els espais lliures d'edificació i que en aquest muntatge els excloem perquè, en realitat, són espais d'edificació del monestir que actualment absorveixen i amaguen tot el cos (S).

Per estudis duts a terme i per l'estètica del retallable creiem adient aquesta presentació.

Els muntatges dels cossos següents probablement són els més complicats.

Per tant, donem unes breus orientacions:

Cossos B, C i M. Enganxar primer el cos (M) al cos (C); després enganxar al teulat el cos (B). Finalment, enganxar la base del cos (C) a terra.

Cossos X, F i X. Enganxar primer el cos (X) al teulat cos (F); el cos (X) absis, als cossos (F); i finalment els cossos (X-F) teulats, als cossos (X-F) parets.

Cossos R, F i F. Enganxar primer el cos (R) merlets, per darrere de l'altre cos (R) merlets. Enganxar el teulat del cos (R). Finalment, enganxar-ho tot al cos (F). Repetir la mateixa operació amb el cos (S).

I una última recomanació: caldrà guardar les numeracions dels diferents cossos que es vagin retallant, car no totes les numeracions estan impreses a les solapes. Per evitar, doncs, els possibles dubtes, adjuntem una numeració orientativa i d'ajuda, corresponent a cada cos.

(És important que tot el conjunt del retallable es munti sobre un suport de cartolina o, encara millor, de contraplacat de fullola, que amidi 35×27 cm.).

